

РЕШЕНИЕ

№ 4749

гр. София, 11.07.2022 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

АДМИНИСТРАТИВЕН СЪД - СОФИЯ-ГРАД, Второ отделение 27 състав,
в публично заседание на 07.06.2022 г. в следния състав:

СЪДИЯ: Цветанка Паунова

при участието на секретаря Цветанка Митакева, като разгледа дело номер **12096** по описа за **2021** година докладвано от съдията, и за да се произнесе взе предвид следното:

Производството е по реда на чл. 215, ал. 1 от Закона за устройство на територията /ЗУТ/.

Образувано е по жалба на М. Й. К., чрез пълномощник адв. И., против Заповед № РА-30-286/28.08.2020г. на главния архитект на Столична община, с която е наредено на М. Й. К. да премахне незаконен строеж: „Едноетажна сграда“, находяща се в северозападната част на ПИ с идентификатор 68134.508.54 по КККР, кв. 24 по плана на [населено място], м. „О.-М.“, район „С.“ СО.

В жалбата са наведени доводи за незаконосъобразност на заповедта, поради което се иска нейната отмяна.

В съдебно заседание жалбоподателят се явява лично и с адв. И., която поддържа жалбата на заявените основания.

Ответникът – главен архитект на Столична община се представлява от юрк. К., който моли за отхвърляне на жалбата.

Съдът, като обсъди становищата на страните и доказателствата по делото, приема за установени следните обстоятелства:

Предмет на оспорване в настоящото производство е Заповед № РА-30-286/28.08.2020г. на главния архитект на Столична община, с която е наредено на М. Й. К. да премахне незаконен строеж: „Едноетажна сграда“, находяща се в северозападната част на ПИ с идентификатор 68134.508.54 по КККР, кв. 24 по плана на [населено място], м. „О.-М.“, район „С.“ СО.

Срещу тази заповед е подадена жалба от М. Й. К., чрез пълномощник адв. И., по която

е образувано адм. дело № 9471/2020г. по описа на Административен съд София-град, 59-ти състав. С решение № 7358 от 17.12.2020г., постановено по адм. дело № 9471/2020г. по описа на АССГ, съдът е отхвърлил жалбата на М. К. срещу Заповед № РА-30-286/28.08.2020г. на главния архитект на СО. Решението е обжалвано от М. К. пред Върховния административен съд. С решение № 12021 от 24.11.2021г., постановено по адм. дело № 2701/2021г. по описа на ВАС, съдът е отменил решение № 7358 от 17.12.2020г. по адм. дело № 9471/2020г. по описа на АССГ и е върнал делото за ново разглеждане от друг състав на съда.

В мотивите на решението съставът на ВАС е приел следното:

Решението на първоинстанционния съд е постановено при съществено нарушение на съдопроизводствените правила – касационно основание по чл. 209, т. 3, предл. 2 АПК. Сезиращата административния съд жалба съдържа твърдението, че сградата се ползва дълги години от оспорващия и домакинството му като жилище, от което те биха били лишени с изпълнението на заповедта за премахване на строежа. Въпреки използваният в жалбата начин за изразяване на позицията на страната, смислово тя индицира, че обектът е и единствено жилище за домакинството. В противоречие с чл. 171, ал. 5 АПК съдът не е проявил процесуална активност и на жалбоподателя не са дадени указания за изясняване на този въпрос, респ. за представяне на съответни доказателства относно имотното състояние на живеещите в сградата, нито в мотивите към решението (извън констатацията, че съдът не може да разреши жилищния проблем на семейството на жалбоподателя) са формирани изводи в разглежданата насока.

Дължимостта от изследването дали жилището е единствено за домакинството следва от изискването за мотивираност на съдебния акт според критериите по чл. 172а, ал. 2 АПК. Тя е обусловена от връзката между установяването на правно-релевантния факт и проверката за законосъобразност на заповедта.

От съществено значение за правилното решаване на спора е да бъде изяснено дали е налице нарушение на принципа на съразмерност по чл. 6 АПК, респ. на чл. 8 от Конвенцията за защита на правата на човека и основните свободи. Съгласно Конвенцията, правото на жилище е основно защитимо право на всяко лице, поради което съдът следва да извърши преценка за пропорционалност на мярката, отчитайки баланса между личния интерес от запазване на сградата и обществения от премахването ѝ. Пропорционалността на мярката се преценява на основата на всички данни за конкуренция между лични и обществени интереси, като същата не може да засяга права и законни интереси в по-голяма степен от най-необходимото за целта, за която тя се налага. Тази оценка би могла да бъде осъществена при наличието на констатации относно броя на лицата, които обитават сградата, включително има ли малолетни и непълнолетни лица; времето на ползване; възраст, здравословно и имотно състояние на оспорващия и членовете на домакинството (семейството) му; съществуването на друг имот за задоволяване на жилищните нужди; предлагала ли е общината алтернативно настаняване в жилище от общинския фонд, респ. до какъв етап е стигнал процесът по решаване на жилищния проблем (с оглед наличните данни за включване на домакинството в картотеката на нуждаещите се), и др.

Отсъствието на фактически установявания и правни изводи с очертания предмет препятства извършването в пълнота на касационния контрол за съответствието на съдебния акт с материалния закон. Решението следва да бъде отменено на процесуално основание и делото върнато на същия съд за ново разглеждане от друг

състав за събиране и обсъждане на относимите доказателства (в този смисъл е и актуалната практика на Върховния административен съд).

Правилни от материалноправна страна обаче са мотивите на първостепенния съд относно незаконността на обекта и изначалното изключване на статута на търпимост спрямо него.

Въз основа на фактическите установявания за изграждане върху общинска земя на едноетажна сграда от тухлена зидария със стоманобетонни елементи, административният съд е достигнал до верен извод за принадлежността на наредената за премахване постройка към категорията на строежите по § 5, т. 38 ДРЗУТ. Липсата на изискуемото по чл. 148 ЗУТ разрешение за строеж за реализирането на такъв обект не е предмет на противоречие между страните. При тези констатации са налице материалноправните предпоставки административният орган по чл. 225а, ал. 1 ЗУТ да разпореди премахването на строежа, квалифицирайки го като незаконен в хипотезата по чл. 225, ал. 2, т. 2 ЗУТ.

Разпоредбите на § 16 ПРЗУТ и § 127, ал. 1 ПЗРЗИДЗУТ, относими към изследването на евентуалната търпимост на строежа, не намират приложение в случая. По данни на самия касатор, присъствал при проверката на контролните органи, постройката е изградена след 2005 г. Свидетелят Г. М., живееща на съпружески начала с К., е дала показания в производството пред първата инстанция за период на осъществяване на строежа 2003-2004 г. Т.е. дори най-ранният момент на възможно реализиране на строителството попада извън обхвата на разпоредбите за търпимост, поради което не е налице основание незаконният строеж да бъде признат за неподлежащ на премахване.

По тези съображения съставът на Върховния административен съд е отменил първоинстанционното решение и е върнал делото за ново разглеждане при съобразяване на дадените указания.

Съгласно чл. 224 АПК указанията на Върховния административен съд по тълкуването и прилагането на закона са задължителни при по-нататъшното разглеждане на делото. В съответствие с чл. 224 АПК и съобразно конкретните указания, дадени в решение № 12021/24.11.2021г. по адм. дело № 2701/2021г. на ВАС, настоящият състав приема, че в настоящото производство следва да се прецени единствено дали при издаването на процесната заповед е налице нарушение на принципа на съразмерност по чл. 6 от АПК, респ. чл. 8 от Конвенцията за защита на правата на човека и основните свободи, като елемент от материалната законосъобразност на административния акт. По всички останали въпроси, касаещи процесуалната и материалната законосъобразност на заповедта, включително обстоятелството, че се касае за незаконен обект, спрямо който изначално е изключен статута на търпимост, е налице произнасяне в отменителното решение на касационната инстанция.

При така очертанятия предмет на спора и в изпълнение на указанията на касационната инстанция с разпореждане от 06.01.2022г. настоящият състав е разпределил доказателствената тежест между страните, като съобразно чл. 171, ал. 5 АПК е дал изрични указания на жалбоподателя, че следва да представи доказателства за имотното си състояние, както и доказателства, че сградата е единствено жилище за семейството/домакинството му. Жалбоподателят следва да представи и доказателства относно броя на лицата, които обитават сградата, включително има ли малолетни и непълнолетни лица; времето на ползване; възраст, здравословно и имотно състояние на оспорвания и членовете на домакинството (семейството) му; съществуването на

друг имот за задоволяване на жилищните нужди; предлагала ли е общината алтернативно настаняване в жилище от общинския фонд, респ. до какъв етап е стигнал процесът по решаване на жилищния проблем (с оглед наличните данни за включване на домакинството в картотеката на нуждаещите се), и др.

В съдебно заседание на 07.06.2022г. адв. И., пълномощник на жалбоподателя, е направила изрично изявление, че е запозната с разпореждането на съда от 06.01.2022г. и дадените указания към жалбоподателя във връзка с разпределената доказателствена тежест и дадените указания от Върховния административен съд за представяне на конкретни доказателства. В тази връзка е заявила, че няма да сочи доказателства и няма доказателствени искания.

Предвид липсата на каквато и да било процесуална активност от процесуалния представител на жалбоподателя, съдът, независимо че няма задължение служебно да събира доказателства, е изискал от СО район „С.“ информация дали районната администрация е предлагала алтернативно настаняване на М. Й. К. или Г. Т. М. и членовете на домакинството им в жилище от общинския фонд, респ. на какъв етап е стигнал процеса по разрешаване на жилищния проблем (с оглед наличните данни за включване на домакинството в картотеката на нуждаещите се).

По делото е постъпило писмо от кмета на СО район „С.“, в което е посочено, че районната администрация не е предлагала алтернативно настаняване на М. Й. К. или Г. Т. М. и членовете на домакинството им в жилище от общинския фонд. Същите са сключили брак на 22.07.2021г. В жилищно настаняване при районната администрация Г. Т. М. има образувана картотечна преписка като крайно нуждаещо се семейство за настаняване под наем в общинско жилище с протокол № 5 от 22.05.2020г. на комисията по чл. 10 от Наредбата за реда и условията за управление и разпореждане с общински жилища на територията на Столична община, при район „С.“.

Допълнително съдът е изискал информация от СО район „С.“ дали М. Й. К. или Г. Т. М. са декларирали имот по реда на ЗМДТ. В тази връзка по делото е постъпило писмо от отдел „Общински приходи“ – С., че има подадена данъчна декларация по чл. 14 ЗМДТ, в която е декларирано, че Г. Т. М. е съсобственик на 19/1120 ид.ч. от недвижим имот, находящ се в [населено място], район С., ул. № 258-ма № 13 с площ от 520 кв.м и жилище с РЗП 80 кв.м. За М. Й. К. е декларирано, че е собственик на лек автомобил с рег. [рег.номер на МПС] .

Съдът е направил и служебна справка от имотния регистър на Агенцията по вписванията за имотно състояние на двете лица, съгласно която след извършена проверка в И. на територията на цялата страна за двете ЕГН /на М. Й. К. и Г. Т. М./ е установено, че за периода 01.01.1991г. до 06.07.2022г. не са налични извършени вписвания, отбелязвания или заличавания по посочения критерий.

При така установената фактическа обстановка, съдът формира следните правни изводи:

Оспорената заповед е издадена в съответствие с материалния закон и неговата цел.

С оглед на приетите по делото доказателства съдът намира, че процесната заповедта не противоречи на чл. 8 от Конвенцията за защита на правата на човека и основните свободи /КЗПЧОС/, която по силата на чл. 5, ал. 4 от Конституцията на Република България е част от вътрешното право и има предимство при противоречие с норма от националното право. Член 8 от Конвенцията защитава и гарантира правото на личен и семеен живот, на жилище и тайната на кореспонденция. Тези права не са абсолютни и могат да бъдат ограничавани при наличие на предпоставките в ал. 2, а именно -

ограничението да е предвидено в закона, да е необходимо в едно демократично общество и да преследва една от изброените цели. Следователно, административният орган трябва да изследва дали премахването на незаконния строеж представлява необходима, подходяща и пропорционална мярка по смисъла на чл. 8 КЗПЧОС.

Настоящият състав намира, че при издаване на оспорената заповед не е нарушен принципа на съразмерност по чл. 6 АПК и чл. 8, ал. 1 КЗПЧОС. Въведените в чл. 6 АПК принципи на съразмерност, добросъвестност и пропорционалност могат да бъдат прилагани от административните органи само в случаите, когато съществуват различни и то законосъобразни възможности, като се избере тази от тях, която е най-благоприятна и справедлива за субектите на правоотношението и от друга страна - за държавата и обществото. При констатиране на незаконно строителство, компетентните органи действат при условията на обвързана компетентност, т. е. в правомощията им не съществува друга възможност, освен да разпоредят премахването му. Доколкото целта на ЗУТ е да не се допуска и да се отстранява незаконното строителство, то намесата на държавата, съответно на общинската администрация в случая, е напълно пропорционална на предвидената в закона цел. Премахването на незаконния строеж, изпълнен без строителни книжа и при липса на предпоставките за търпимост, е единственият способ, чрез който може да се постигне законовата цел.

След като е доказано наличието на незаконен строеж, мярката, приложена с оспорената заповед, е необходима, защото преследва предвидена от закона цел – а именно да не се допуска незаконно строителство. Същата е и подходяща, защото с нея тази цел ще се постигне.

В случая не е допуснато нарушение на чл. 8, ал. 1 КЗПЧОС и чл. 1 от Протокол № 1 към Конвенцията, защитаваните права по които, на жилище и на собствеността върху него, не са абсолютни. В ал. 2 на чл. 8 КЗПЧОС са дефинирани границите на допустимата намеса на държавата в правата по ал. 1 в определени случаи, когато ограничението е предвидено в закона и е необходимо в едно демократично общество, в интерес на националната и обществена сигурност, или на икономическото благосъстояние на страната, за предотвратяване на безредици или престъпления, за защита на здравето и морала, или на правата и свободите на другите. При наличието на някоя от посочените предпоставки за прилагане на ограничението се приема, че засягането на прокламираното от чл. 8, ал. 1 от Конвенцията право е пропорционално на целта, за която мярката се налага. В случая ограничителната мярка е наложена в интерес на обществото, което не допуска съществуването на строежи, чието изграждане е в нарушение на предвидените в устройствения закон изисквания. Въведеното от ЗУТ задължение за снабдяване със строителни книжа преди изпълнението на строежите, не е самоцелно - само за да се изпълнят въведени правила, а за да се гарантира - чрез правилното, точно, устойчиво и с необходимата здравина изграждане на даден обект, безопасността и здравето на живущите в него.

От служебно събраните доказателства се установява, че на адрес: [населено място], [улица] /ПИ с идентификатор 68134.508.54, в който е изграден незаконният обект, граничи с [улица]/ са регистрирани по постоянен адрес общо 118 лица, сред които и жалбоподателят, а по настоящ адрес – 123 лица, след които и жалбоподателят. Г. Т. М., живееща на съпругески начала с жалбоподателя, няма регистрация на този адрес, а на адрес: кв. О., ул. 258-ма № 13, видно от протокола на комисията по чл. 10 НРУУРОЖТСО. На този адрес - [населено място], [улица], не са регистрирани и

двете ѝ деца – Т. Г. Т. – роден през 2007г., и Х. Г. Т., родена през 2002г., вече пълнолетна. В същото време Г. Т. е включена в картотеката на нуждаещите се от жилище на район С., на основание чл. 8, ал. 1, т. 5 НРУУРОЖТСО – семейства/домакинства, заемащи недостатъчна жилищна площ по нормите на чл. 17, като ѝ е дадено предимство при подреждане в групата на основание чл. 8, ал. 2, т. 1 – 7т., т.е. самотни родители на непълнолетни деца.

Във връзка с изложеното съдът не е в състояние да извърши адекватна преценка за броя на лицата, които реално обитават сградата, включително дали има малолетни и непълнолетни лица, тъй като на адреса на жалбоподателя са регистрирани по постоянен адрес още 117 лица, съответно 122 лица – по настоящ адрес. Освен това не може да се установи и от колко души се състои семейството/домакинството му, при положение че Г. Т., с която е живееел на съпругески начала /склучили са граждански брак на 22.07.2021г./, е регистрирана на друг адрес, а именно адресът, посочен в декларацията ѝ по чл. 14 ЗМДТ. Според тази декларация Г. Т. е съсобственик на 19/1120 ид.ч. от недвижим имот от 520 кв.м, находящ се в [населено място], район „С.“, ул. „258-ма“ № 13, и жилище с РЗП 80 кв.м. Г. Т. е картотекирана по реда на НРУУРОЖТСО – поради недостатъчна жилищна площ, като ѝ са дадени допълнителни точки при подреждане в групите, тъй като е самотен родител на непълнолетно дете. Горното се потвърждава и от актовете за раждане на двете ѝ деца, едното от които вече пълнолетно, в които не е вписан баща. По делото не се твърди и не са ангажирани доказателства за адресна регистрация на строежа, заплащане на данъци и такси за него, учредено право на временен строеж и др.

Следва да се отчете също така и фактът, че жалбоподателят е на 41 години, в трудоспособна възраст, като по делото няма данни да е с влошено здравословно състояние, което да не му позволява да полага труд. Същото се отнася и за Г. М., която е на 35 години, без данни за здравословни проблеми, които да я възпрепятстват да работи. Действително според служебно изготвена справка от имотния регистър на А. двете лица не притежават недвижимо имущество на територията на страната. Но както се посочи, лицата са трудоспособни и могат да реализират доходи и да задоволяват жилищните си нужди, като наемат жилище или кандидатстват за общинско жилище. Да се приеме обратната теза, означава всяко лице, което не притежава собствен жилищен имот, да може да изгради безпрепятствено незаконен строеж, което не е целта нито на ЗУТ, нито на КЗПЧОС. С оглед на горното се налага извода, че оспорената заповед не причинява вреди, несъразмерни с преследваната от закона цел.

По изложените съображения съдът намира, че премахването на сградата, наредено с процесната заповед, представлява пропорционална мярка по смисъла на чл. 8, ал. 2 от Конвенцията за защита на правата на човека и основните свободи, поради което оспорената заповед е постановена в съответствие с материалния закон и неговата цел. Оспорената заповед е законосъобразна, поради което жалбата срещу нея следва да бъде отхвърлена.

Водим от горното и на основание чл. 172, ал. 2 АПК, Административен съд София-град, 27-ми състав

РЕШИ:

ОТХВЪРЛЯ жалбата на М. Й. К. против Заповед № РА-30-286/28.08.2020г. на главния архитект на Столична община.

Решението може да се обжалва с касационна жалба пред Върховния административен съд в 14-дневен срок от съобщаването му.

СЪДИЯ: